СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 91. НЮ ЙОРК І ДЖЕРЗІ СИТІ, четвер, 9-го травня 1946. No. 91. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, May 9, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ПЕРША РІЧНИЦЯ ПОКІНЧЕННЯ ВІЙНИ В ЕВРОПІ ПЕРЕХОДИТЬ НЕЗАМІТНОЮ

Рік тому, 8 травня 1945, президент Гері Труман оприлюднив закінчення війни в Европі. Перша річниця цеї події застає Злучені Держави занятими підготовою тривалого миру. Посадники міст візвали населення взяти участь у благодарственних богослуженнях по церквах, а в Ню Йорку, в будинку Гонтер Каледжу, де відбуваються наради Організації Обєднаних Держав, тисячка шкільних дітей святкує День Світової Приязни в імени цілого міліона всіх учнів.

У Вашингтоні секретар війни Петерсон виголосив по радіо промову, в якій пригадав великі осяги американської армії, згадав про традиційну приязнь між Америкою й Францією і заповів, що Америка незабаром забере з Франції свою армію. Промову закінчив зазивом, щоб інші народи брали собі приклад з цього, що можна осягнути такою спільною акцією, яку вела Франція й Америка.

Секретар маринарки Форестал у промові по радіо віддав почесть усім тим, що поклали свої голови в боях. Згадавши про перемогу, Форестал сказав: „Ця перемога була лише милевим каменем на дорозі до миру й спільного порозуміння". Потім візвав до співділання з О.О.Д.

НЕМА ВИГЛЯДІВ НА СКОРИЙ МИР У ВУГІЛЬНОМУ ПРОМИСЛІ.

Комітет Політики майнерської юнії, зібраний у Вашингтоні у вівторок, 7 травня, одобрив становище предсідника юнії Джана Л. Луїса, щоб створити фонд добробуту майнерів заки ще пічнуться переговори над підвишкою платні. Ця ухвала запала вже після цього, як посередник федерального уряду Пол Фулер предложив підприемцям так і майнерам плян для замирення. Виглядає, що ні одна сторона не приняла цього пляну і тому переговори миру розбилися.

ФОРД ЗАМИКАЄ СВОЇ ФАБРИКИ.

Зогляду на недостачу вугілля внаслідок страйку майнерів підприемство форд Мотор Коммані в Дітройті рішило замкнути всі свої фабрики від середи 8 травня на необмежений час. Це позбавить праці 110,000 робітників.

СТЕЙТ ЗАПЛАТИВ $40,000 НЕВИННОМУ ВЯЗНЕВИ.

Леґіслятива стейту Ню Йорк в Олбані рішила виплатити $40,000 відшкодування за втрачену працю Бертрамови М. Кембалови з цього приводу, що свого часу нюйорський суд засудив його помилково на вязницю і він відсидів сім літ, заки виявилася помилка. Пошкодований чоловік пізвав ще стейт за заплату $100,000 за пониження, втрату доброго імени, а крім цього за терпіння, які він пебеносить ще тепер, бо йому сниться, що він у вязниці і нераз зривається зо сну.

ПОСИЛКА ХАРЧІВ ДЛЯ ГОЛОДНИХ НЕ ДОПИСУЄ.

Спільна американсько-британська Харчева Рада призначила висилку 250,000 тон харчів з Америки до Европи впродовж минулого тижня, але лише 100,000 тон вислано. Харчі були призначені як пайки для 71,-500,000 осіб, отже внаслідок затримання висилки ці особи будуть позбавлені своїх повних пайків. Це вказує, на які непередбачені зміни мусять бути приготовані скитальці й інші голодні в Европі. Харчова Рада пояснює цю недостачу цим, що не дістала відповідних припасів від департаменту рільництва, а цей департамент каже, що з обіцяного збіжжа він дістав 219,000 тонів менше, ніж мали достарчити з різних зсипів. Секретар рільництва Андерсон твердить, що положення є „незвичайно поважне" і ледви, чи Америка зможе дотримати обіцянки, що достарчить 2,-000,000 тон ще до 1 липня цього року.

ЮНІЇ СТРІЛЯЮТЬ ДО СЕБЕ В БОРОТЬБІ.

У ГАРЛАН, в стейті Кентокі, забили одного чоловіка, а ранили найменше шістьох, коли дві юнії почали боротьбу за те, хто має працювати в майні. Юнія з назвою „Юнайтед" твердить, що це вона дістала контракт на працю майні Інтернешенел Гарвестер, а юнія з назвою „Проґресив" твердить, що вона давніше мала контракт і тому її члени дальше будуть там працювати. Представник „Юнайтед" юнії твердить, що коли пікети його юнії явилися при вході до закопу, тоді зпоза корчів почали стріляти на них члени юнії „Проґресив". Він каже, що пікети не билися, бо не були приготовані на напад.

ПРЕЗИДЕНТ ЗМІНИВ КАРУ СМЕРТИ ДЛЯ ГІЧВИ.

Президент Труман змінив кару смерти на 30-літну вязницю для американського вояка Йосифа Гічва, якого военний суд засудив на смерть за вбиття двох цивільних японців.

Велес вказує на советський імперіялізм як на головну перешкоду в міжнародній співпраці

У черговій синдикованій статті пише бувший підсекретар стейту Сомнер Велес, що головною причиною невдач Організації Обєднаних Держав є брак порозуміння між Злученими Державами й Советами. В цьому винні обі держави. Америка цим, що в рішальнім моменті не мала виробленої заграничної політики; Совети тим, що занехали давні засади Леніна, щоб не змагати до анексій ані до імперіялізму, перемінили свою політику після війни на щось зовсім противне і почали ломити одні зобовязання по других. Ця політика Советів є така імперіялістична, як була політика царів. Навіть і найбільше приязні американці тепер бачуть, що Совети шукають забеспеки дорогою експанзії й імперіялізму. Щоб не допустити до якогось міжнародного спротиву, вони стараються розеднати Америку й Англію й ізолювати ці держави від малих держав. Совети теж підтримують напруження політичні, де лише можуть.

Досі не пізнати, щоб советська армія мала вплив на советську політику. А ця політика змагає до цього, щоб перемінити всі держави в Европі на жебраків і щоб ці держави підпали вже цим самим під вплив Советів. У такий спосіб Росія надіється запанувати над Европою без конечности нової війни.

Для ратунку перед такими плянами треба було покликати до праці не лише Раду Забеспеки О.О.Д., але й Суспільну Раду, яка має занятися економічними справами світу — пише Велес. Коли Росія не задоволиться такими законними забеспеками, які дає їй Америка на нараді Чотирьох Потуг, то не прийде до зміни заграничної політики Советів. А тоді й не буде надії на порозуміння між Злученими Державами й Советами.

АМЕРИКА ЗАПРОШУЄ ОДИНАЦЯТЬ ДЕРЖАВ НА АТОМОВИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ В БІКІНІ.

Урядуючий секретар стейту Дін Ачесон оприлюднив, що Злучені Держави запрошують на досвід з атомовою бомбою на острові Бікіні ці держави, які мають своїх репрезентантів в комісії атомової сили при Організації Обєднаних Держав. Досвіди будуть переведені в місяцях липню й серпню. Запрошення висилає президент Труман до Росії, Британії, Франції, Китаю, Канади, Австралії, Бразилії, Єгипту, Мексика, Голяндії й Польщі.

Нема згоди щодо скитальців між репрезентантами західних і східних потуг

З Лондону звідомляють, що десь в половині травня закінчаться наради Комітету Обєднаних Держав Для Справ Скитальців і Дисплясованих. Свій звіт з нарад Комітет предложить Економічній і Соціяльній Раді Обєднаних Держав. А цей звіт, як заповідають, представляти-ме в найважніших точках те, що члени Комітету не дійшли до згоди. Буде наглядним, що існують два противні погляди. Одну сторону представляють західні, демократичні потуги, а другу східні сили. Ті останні це властиво Совети, що ведуть свою політику ще й при помочі своїх сателітів. Совети обстоюють право позбавляти скитальців міжнародної охорони, вважаючи їх советськими ворогами, а теж хочуть вирішувати, які мають доходити до скитальців інформації про відносини в їхніх краях. Та так є, що советські речники втратили надію, щоби могли перетягнути на свою сторону британського представника, сер Джорджа Рендела, що займає таке становище, що треба питати ради уряди тих держав, звідки походять скитальці й дисплясовані, але не давати тим урядам права вета. Совети вже згодились, що Англія, якщо хоче, то може помагати скитальцям, тільки не хочуть, щоби давати їм допомоги через таку міжнародну організацію, якої членом є Совети. Цей звіт піде тепер під дискусію Економічної Ради, бо це їй припоручила Асамблея Обєднаних Держав сформувати міжнародне тіло для скитальчих справ. Комітет, що радить у Лондоні, погодився, щоб таким тілом була спеціяльна аґенція, яка здавалаб звіти Економічній та Соціяльній Раді, але позатим булаб незалежною від Обєднаних Держав, та не давалаб допомоги „военним злочинцям, квізлінгам і зрадникам". Тепер ще тільки питання, чи за тих злочинців уважати тих, що „постійно атакували уряд свого краю", хоч їх не можна судити як зрадників і военних злочинців. Совети настоюють, щоб і таких брати як военних злочинців і зрадників.

ҐРОМИКО ПРО СОВЄТСЬКІ СИЛЬНІ НЕРВИ ТА ВИТРЕВАЛІСТЬ.

В часі вечері, що її влаштував Американський Російський Інститут в готелю Пенсилвенія в Ню Йорку, щоби проголосити посмертну нагороду Френклинови Рузвелтови як тому, що зробив найбільше для поліпшення відносин між Злученими Державами і Советами, заявив А. Ґромико, советський делеґат до Ради Забеспеки Обєднаних Держав, що кожна потуга, що захоче диктувати свою волю іншим краям, буде так розторощена як Німеччина. Советські народи, казав він, мають сильні нерви і витривалість бачити ситуацію такою, якою вона дійсно є, і будуть далі обороняти мир і демаскувати тих, що змагають до війни. Відчитано теж телеграму Сталіна, якою він хвалив Рузвелта. Знов б. амбасадор Дейвис хвалив Тегеранську конференцію, що започаткувала „довіря між Сталіном і Рузвелтом".

ЧОРЧИЛ ЗА ПОРОЗУМІННЯ З СОВЄТСЬКИМ СОЮЗОМ.

Бувший британський премієр, Винстон Чорчил, заявив у Лондоні, що по англійськи говорячі народи та західні демократії мусять прийти до порозуміння з Советським Союзом в рамах Обєднаних Держав.

ЛЕДВИ, ЧИ ВЖЕ ДОВГО ОСТАНЕ В ІТАЛІЇ.—Отся картина представляє італійського престолонаслідника Умберта, як у своїй королівській палаті в Римі годує біля 600 бідних і голодних дітей. Це було в неділю на сам Великдень. Одначе справа з італійською монархією не стоїть добре і ледви, чи Умберто засяде коли на престолі.

СОВЄТИ НЕ ВІДПОВІДАЮТЬ РАДІ ЗАБЕСПЕКИ В СПРАВІ ІРАНУ

Минув день 6. травня, до якого мали Совети забрати свої війська з Ірану і повідомити про це Раду Забеспеки Обєднаних Держав. З Тегерану, столиці Ірану, звідомляють, що советські війська мали опустити іранську територію, але уряд не мав ще змоги це провірити в Азербайджані, себто в тій провінції, яку советська окупаційна влада проголосила автономною. Супроти цього советсько-іранський конфлікт буде ще кілька днів в аґендах Ради Забеспеки.

НЕ ВПУСКАЮТЬ ДО ТАБРІЗУ.

Американські кореспонденти, що є в Тегерані, хотіли полетіти літаком до Табрізу, столиці Азербейджану, щоби провірити, чи звідтам забрались советські війська. Та летунська компанія, що контролює повітряне получення з Табрізом, відмовилась продати їм тикети на таку подорож. Та лінія є контрольована Советами.

ТРАНСИЛЬВАНІЯ ДАНА РУМУНІЇ.

Сталося те, що зарядив Сталін у справі Трансильванії, коли її дарував Румунії, нікого не питаючи. Це затвердила тепер у Парижі Рада міністрів закордонних справ Чотирьох Потуг, навіть не беручи під ніяку розвагу протесту Угорщини; згл. просьби, щоби признати їй хоч деяку територію в північно-західній частині, за що заявилася американська делеґація. Та секретара стейту Бирнса ніхто не попер. Молотов зажадав цілої Трансилвенії для Румунії, подаючи за причину, що так вирішив ту справу Сталін ще в 1938 році. Бевин, британський міністер справ заграничних, цілком цею справою не інтересувався, а французький міністер Бідолт не взяв участи в нарадах.

ДОБРУДЖА І БУКОВИНА.

Рада міністрів закордонних справ Чотирьох Потуг рішила, що полуднева Добруджа, що її в 1940 р. приділено до Болгарії, та Північна Буковина, що стала частиною СССР, повинні надалі остати при тих „словянських державах".

МІЖ БЕВИНОМ І МОЛОТОВОМ.

Одинокі, що „гостро" дебатують на нарадах міністрів у Парижі, це Бевин і Молотов, згідно з тим, що пишуть американські кореспонденти. Така гостра дерата вивязалась, між іншим, знову тоді, як Бевин порушив справу ліквідації військових окупацій в краях східньої Европи. Зокрема, коли сказав, що нема потреби держати Советам в Болгарії аж 200 тисяч війська. Молотов заявив, що там треба мати сили, щоби скріпити свої позиції на Дунаю.

ТОРГ ЗА ТРІЄСТ.

Молотов далі пробує наклонити Італію, щоби зрезиґнувала з Трієсту і погодилась відступити його Югославії. На ту тему говорив він з італійським премієром Ґаспері. Обіцяв, що відступить Італії за те цілу італійську торговельну фльоту. Та так є, що та фльота є властиво в британськім посіданню. Далі казав, що згодиться, щоби Італія була тростісом над своїми бувшими кольоніями в Африці, а теж обіцяв зменшити военне відшкодовання. Та Ґаспері від свого не відступав. Американське становище є таке, щоби Трієст став вільним містом, подібним до давнього Данціґу. Американці попирають теж облекшення умов, які підписала Італія при завішенню зброї. Те й станеться.

ТАКИ УСТУПИТЬ!

З Риму звідомляють на підставі достовірних інформацій, що італійський король, Віктор Емануель, таки уступить з трону і підпише абдикацію мабуть у пятницю, а потім відпливе до Єгипту, де йому запропоновано схоронище. Його маєток має виносити до 20 міліонів долярів. Капітал є в Анґлії. Наслідник престола, принц Умберто, знатиме свою судьбу в перших днях червня, бо 2. червня відбудеться в Італії референдум у справі монархії. Назагал панує переконання, що монархісти програють. Монархія, як кажуть, булаб мала надію втриматись, якщоб король був зрезиґнував тому рік.

БРИТАНІЯ ЗАБЕРЕТЬСЯ З ЄГИПТУ.

Британська делеґація, що перебуває в Каїро, проголосила, що це британський уряд запропонував Єгиптови, що забере з Єгипту всі свої військові сили, якщо прийде між Британією і Єгиптом до мілітарного союзу, як між двома рівними і суверенними краями. Тоді булоб обовязком Єгипту боронити Суезький канал. Таке становище зістало затверджене в британськім парляменті 327 голосами проти 158. Воно було атаковане збоку таких політиків як Чорчил та Іден. Премієр Атлі обороняв це тим, що треба рахуватись з зміненими часами та націоналізмом, що в многих краях, як от в Єгипті, дуже піднявся. А далі, що не буде загрози Суезькому каналови, як буде між Англією і Єгиптом дружба.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число в суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СЛОВО ДО СКИТАЛЬЦІВ

Так є, що краща і свідоміша частина американських українців розуміє добре трагічне положення українського народу в Україні, як і співчуває з недолею українських скитальців. І робить те, що в її силі, щоб розголосити положення в Україні різними публікаціями в англійській мові, чи меморіялами і протестами до різних урядових чинників. А теж збирає жертви на допомогову акцію та робить заходи, щоби спровадити сюди якнайбільше скитальців.

Це є все, що робиться. Певно, що можна би як одну чи другу акцію поширити, але ледви, чи це змінилоб ситуацію в самій основі. Справа, яка спала на нас, завелика на всі наші сили, якщоб ми навіть спромоглись їх виявити. Подібне можна теж сказати і про інші етнічні ґрупи, хоч вони в многому щасливіші від нас, бо численніші, багатші й мають більші політичні впливи вже тому, що не заступають такої великої, складної й вибухової справи як українська. Проте й їхній ратунок своїх рідних доволі обмежений. З другого боку треба одначе зазначити, що всі ті акції, в сполуці з різними загально-американськимипоступовими рухами в справі світового миру, оборони прав людини, азилю, Чотирьох Свобід і тим подібного, таки впливають на загальну американську політику, а тим самим хочби на таку справу як вирішення долі скитальців в Европі, в тому і українських. І можна цілком певно твердити, що якщоб тих рухів не було, то доля скитальців в Европі булаб без порівнання трагічнішою. Або точніше: Скитальча квестія нині не існувалаб, бо вона вже булаб давно полагоджена Советами чи їхніми сателітами. Отже покищо вратовано сотням тисячів скитальців життя і є надія, що воно буде надалі вратоване. Якщо це станеться, то це буде великий осяг акцій різних етнічних ґруп в Америці й Канаді, в тому й української ґрупи. Це є найважніша ціль і головно до цього всі ці ґрупи змагають. В тому і ми, американські українці. З тим додатком, що як кожна ґрупа так і ми раді би спровадити ще й якнайбільше своїх рідних до Америки, зокрема сиріт, а далі учених чи мистців.

Так стоять справи у загальному. А тепер скажемо ще раз кілька слів у відповіди тим усім, що ще далі нам надсилають раз-у-раз повно листів з пропозиціями на праці на громадському, учительському, письменницькому, журналістичному, мистецькому чи тим подібному полі. Як-жеж на це відповідати, що приобіцювати, коли в українському життю в Америці ми досі не були ніколи всилі дати працю тим інтелектуальним силам, які тут були чи ще є? До яких редакцій брати, коли ті, що є, ледви дихають! Які нові журнали видавати, коли ті ґазети, що існують, вдержуються тільки надзвичайними зусиллями?

Сумний цей стан готов розчарувати не одного з скитальців. Але він правдивий. Тому добре буде, коли з ним будуть рахуватись ті з скитальців, що матимуть змогу сюди дістатись.

Контроля атомової сили

На конвенції Ліґи Жіночих Робітниць в Канзас Ситі поставлено як першу точку нарад справу контролі атомової сили. У мотивах, чому цю справу треба взяти на першу точку нарад, сказано, що йде тут про скріплення поваги Організації Обєднаних Держав, яка повинна мати контролю над атомовою бомбою.

У звязку з тим багато часописних кореспондентів, які перебувають під пору у Вашинґтоні, зачало допитуватись у департаменті стейту, як довгого часу треба для заведення міжнародньої контролі над атомовою бомбою. Урядуючий серетар стейту Дін Ачесон добродушно відповів: „О, на це треба троха часу!". Одначе, як довго, Ачесон не сказав, хоч кореспонденти хотіли хоч приблизно знати, чи „троха часу" це місяць чи роки.

До цього треба додати, що самий Ачесон каже приспішувати працю над контролею атомової сили. Це власне він, як голова атомової комісії департаменту стейту предложив звіт із праці цеї комісії дня 16. березня 1946 і заявив: „Це конечне, щоби забратися до праці безпроволочно!"

Побіжна застанова над міжнародним переведенням атомової контролі вказує, що тут не йде про місяці часу, але про літа. Заки її вдасться ввести в життя, треба підготовних стадій, з яких кожна може тривати місяці, хоч би не було ніяких перешкод, а лише сама поспішна праця.

Минулого місяця уряд Злучених Держав оприлюднив звіт Ачесона-Ліліенталя над методами контролі. Та цей плян не є урядовим, лише звичайним начерком для пляну. Над ним переводять тепер студії в департаменті війни й маринарки і в комісії Злучених Держав для вжитку Організації Обєднаних Держав. На чолі цеї комісії стоїть Бернард Барук. Треба було два місяці часу для підготування начерку. Шість тижнів минуло, від коли його студіюють в згаданих американських установах. Як цей начерк перестудіюють, то ще й опісля він підлягатиме поправкам численнішого штабу. А якби так згадані установи не згодились на нього, то треба буде виробляти якийсь інший проєкт. Щойно, як усі установи згодяться, проєкт буде предложений Організації Обєднаних Держав як американський плян.

Після такого передання пічне студіювати проєкт О. О. Д. Вчасі студій члени комісії будуть засягати ради своїх урядів, пічнуться різні торги, заки прийде до компромісу і як після цього всього комісія О. О. Д. погодиться на проєкт, передасть його до одобрення Раді Забеспеки і Асамблеї О. О. Д. Тому, що в комісії О. О. Д. засідають представники цих самих держав що й в Раді Забеспеки, з додатком представника Канади, то не повинно бути трудноців у приняттю проєкту в Раді Забеспеки. Інакша справа може бути в Асамблеї О. О. Д., бо там заступлені 51 держав. У такому великому зібранню будуть дискутувати, шукати поради своїх урядів і компромісу.

Коли Асамблея згодиться, поодинокі держави будуть приймати цей проєкт як міждержавну умову, над котрою знову будуть дискутувати в парляментах так, як дискутували статут Орґанізації Обєднаних Держав, а це знову забере місяці, може й роки. Вкінці прийде до ратифікації проєкту 51 державами.

Після ратифікації прийде щойно пора на створення авторитету для орудування атомовою силою. Такий авторитет — назвім його міжнародною атомовою комісією—мусить списати всі копальні урану і торія, з якого добувають атомову силу і готові припаси обох первнів, де небудь вони находились би. Потім прийде час на перебрання американських заводів для виробу атомової бомби в Овк Ридж у Тенесі, а може і в інших державах, які тимчасом такі заводи побудувалиб.

Урядовці в Вашинґтоні твердять, що віддання таких заводів не прийде швидко і мине кілька літ часу, заки справа цілком дозріє. Не диво, що люди, які розуміють цю справу, побоюються, що в міжчасі Совєти будуть могти придумати свою бомбу і тоді світ буде зданий на їхню ласку. А тому то Америка мусить спішитися із заключенням миру і евентуального союзу з Великими Потугами, щоби недопустити до несподіваного нападу ворога при помочи атомової бомби.

Микола Чубатий.

Просовєтська пропаґанда в Америці платить дивіденду

Припадковий союз демократичних держав Америки та Анґлії з диктаторською совєтською державою потягнув за собою повінь пропаґанди в користь Совєтського Союзу серед американського громадянства. Ще як Совєти були союзником Гітлера покійний президент Рузвелт сказав, що Совєти це „найбільше крівавий уряд відомий в історії". Виходилоб, що навіть більше крівавий як націстичний! Та вже кілька місяців пізніше, коли Совєти стали союзником Америки та Анґлії, з високих урядових кол стали говорити зовсім інші речі. Поплила пропаґанда вибілювання Совєтів. З кривавого опира, безприміpного в історії, Совєти ставали поволи урядом демократичним.

Стали теж вибілювати поодинокі злочини Совєтів. Морди старих большевиків ставали тепер процесами зрадників совєтської родини. Відому книжку бувшого амбасадора до Москви Дейвіса „Мишен ту Роша" пустили на фільму, щоби ясніше показати яким то російським патріотом став Сталін-грузин, а якими звірами стали старі комуністичні лідери, що були більше національно звязані з Росією ніж сам Сталін.

Виголоджування міліонів українців та ін. народів в Америці прямо заперечували, а така високо поставлена особа як віцепрезидент Волес утворив прямо свою власну теорію про етнічну демократію в Росії. Совєтська пропаґанда про рівність всіх народів Совєтської Імперії дістала тепер урядовий стемпель збоку так високо поставленої особи, дарма, що дійсні відносини в Совєтах є прямо противні. Навпаки, солідні дослідники совєтської дійсности алярмують світ про величезний зріст російського націоналізму та про шалену русифікацію всіх частин так званого Совєтського Союзу, а в першу чергу України.

Відомости, які вже тепер по війні передістаються до західної Европи та Америки, говорять, що низка народів Совєтської тюрми народів таки виразно виступила проти совєтської влади та воліла навіть співпрацювати з крівавим націстичним режімом ніж зі совєтською родиною, де має нібито бути етнічна демократія. З лиця землі зникли цілковито кілька совєтських автономічних републик, бо їх Совєти прямо змасакрували за їх співпрацю з німцями. Напевно не булоб того, колиб в Совєтах була етнічна демократія!

На Україні цілий час війни кипіла боротьба українського підпілля і проти націстів і проти комуністів. В цій боротьбі брали участь також добровольці інших підсовєтських народів. Одним словом Совєти це пекло для неросійських народів, одначе в Америці ще й нині стрінете не одного журналіста, що ставитиме Совєти як взір держави, що потрафила „розвязати національні проблеми".

А дальше пішла пропаґанда серед робітництва про широкі здобутки світа праці в Совєтах, про панування там робітника, дарма, що не робітники, але нова шляхта-комісарі, поліція, військо стале та комуністична верхівка, що з робітництвом ніщо спільного не має, кермує країною та експльоатує широкі робітничі маси здобуваючи для себе привилеї. Але така пропаґанда йшла довший час при ласкавій співпраці навіть широко відомих осіб. Ще й нині ця пропаґанда не перервалася цілковито.

Кілько то гамору робилося около справи свободи віри в Совєтах. Там зовсім так як в Америці, говорили. Церква відлучена від держави, а кожна віра вільна, дарма, що життя говорило щось прямо противне. Ніяка віра в Совєтах не є вільна. Всі віри є прямо понижувані та переслідувані, а одна тільки російська національна православна церква є толерована за ціну нечуваного її морального само пониження, стаючи інструментом атеїстичної влади, яку ця церква боронить як Богом настановлену владу.

За тою пропаґандою пішла ціла повінь літератури писаної навіть людьми з науковою повагою, одначе так сторонничої та ненаукової, що прикро стає нераз — як науковий дослідник може понизити своє імя. По університетах зачали рости як гриби по дощі інститути та катедри для студій Совєтської Юнії, обсаджувані виразними совєтофілами. Це останнє найгірше, бо університетські катедри стали не інституціями пізнання дійсної Совєтської Росії, тільки місцями просовєтської пропаґанди.

Річ природна, що багато з того, що робилося, в часі війни робилося для інтересів Америки та Анґлії, щоби переконати Совєти про щирі наміри тих держав співпрацювати зі Совєтами не тільки в часі війни, але також в часі мира. Для тої цілі примикалося счі на ці злочини, що їх Совєти доконували на новодобутих землях, хоч вони своєю злочинністю не уступали дуже націстичним злочинам.

Одначе ці державні рації не були добре зрозумілі загалови. Ту прихильну для Совєтів пропаґанду стала маса брати за добру монету, за сущу правду. Серед тисячів американців, канадійців та анґлійців стало ширитися комунофільство а навіть сам комунізм. Коли, казали вони, той уряд такий демократичний та такий народний, а результати такі ефектовні як знищення націзму, то чомуб нам такого ладу не завести у себе.

Це моральне розброєння громадянства хитро використовували Совєти та стали входити щораз то глибше в тутешній ґрунт на користь тільки самої Росії. Большевики ніколи не вірили ані в щирість свого союзу з демократичними державами, ані не вірили в можливість союзу комуністичної Росії з капіталістичними державами. Тому саме тоді, коли демократичні держави відкривали перед Совєтами свої двері майже без секрету, Совєти замкнули своє царство перед оком навіть американського чи анґлійського кореспондента. Натомісць розгорнули вони сітку шпіонажі серед своїх союзників.

Величезна шпіонська організація в Канаді, основана ще 1943, що охопила мало не цілу верхівку толерованої комуністичної партії в Канаді, дійшла до членів канадійського парляменту, королівської комісії, а також до членів армії та професорських зборів університетів. Це ґрізне моменто для демократичних держав.

Шпіонська орґанізація дійшла й до Лондону. Вона має свої галузі на терені Злучених Держав. Та що найгірше шпіонажа, одно з найобридніших занять, зокрема збоку союзника, находить моральне виправдання саме серед декого з тих осіб, що досі вели просовєтську пропаґанду в Америці. І це стає ґрізним явищем для самої беспеки Америки.

Показується, що гратися з огнем не можна навіть тоді, коли той огонь покористовується до ужиточної цілі. Просовєтська пропаґанда в демократичних державах стала тим небеспечним огнем, що може тепер наробити багато шкоди демократичним громадянствам. На всякий випадок кількалітна просовєтська пропаґанда платить вже свою дивіденду та платить її в дуже болючій формі. Дай Боже, щоб вона була не надто болюча, а найважніше, щоб не стала катастрофальною.

ЧИ НЕ КПИНИ?

Большевицькі У. Щ. Вісті, що літами вважали своїм завданням цькувати проти попів, дяків і паламарів, дають тепер широкі поради, що треаб зробити з „уніятською церквою", щоб її якнайскорше злучити з московським патріярхом і російською Православною Церквою. Очевидно, що не тільки в Західній Україні, але й тут в Америці.

„ОД МОРЖА ДО МОРЖА..."

„Нови Сьвят" цитує лист Тадея Косцюшка з 22. січня 1807 року, в якому він вимагає, щоби Польща мала таку форму влади, яка є в Анґлії, та щоби хлопи були вільними, але про ґраниці Польщі вимагає, щоби вони тягнулись від Риґи до Одеси, а від Ґданська до Угорщини. „Нови Сьвят" пише, що це „пророцтво" Косцюшка і нині дуже „актуальне"? Якщо це відноситься теж і до границь, то видно, що таки неможливо полякам вилікуватись з їхніх снів про „моцарство".

ФЕДОР КРУШИНСЬКИЙ

Я БАЧИВ НІМЕЧЧИНУ!

(Байки та дійсність про ґітлерівщину)

38)

— Сидимо в глухому селі, на болоті (очевидно, десь на Волині, чи Білорусі)... Тут гірше, як на фронті, спід кожного куща дивляться на мене з докором кровю налляні очі... Згадую ваші слова й жалкую, але незабаром поїду додому та побачу свою родину...

Ніякої родини в нього не було, а за нашою умовою, це мало означати — приєднаюсь до повстанців. Отже, побачивши дійсність, він там прийшов до того самого висновку, а живе життя, більш жорстоке, якй ого лють, отверезило мстиві намери та показало правдиву дорогу.

На еміґрації не бракувало таких нещасних, у котрих особиста рана ніколи не гоїлась, а в війну почала й ще більше допікати: рана болюча за батька замордованого безневинно, чи засланого, за брата розстріляного, за поруйноване життя, за поневолену Україну. Це ті, в кого емотивний бік переважав, чуття особистої кривди перемагало розум. Всі вони пішли шукати помсти та й погинули.

Але це були одиниці, загал еміґрації та й народу або йшов активно боротися з німцями, або ждав перелому в війні, бо всі надіялись, що обидва наші запеклі вороги довоюються „до краю" та спливуть кровю так, що потім буде вже можна побудувати нове життя, дійсно вільних і щасливих людей. В цьомуж дусі був настроєний і д-р К., з Відня, видний діяч істарий український еміґрант, що проїздом до Берліна завитав був перед тим до Ляйпціґа, щоб відвідати мене:

— Нам не вільно даватися на німецьку провокацію, чи помагати їм. Без нас німці війни не виграють, а наш нарід своїм глибоким інстинктом відчуває, що вони її вже програли, ставши проти них. В Україні росте сильний повстанський рух, то наша надія. Всі в свій час там будемо, а як Бог пошле, то й нам доля всміхнеться та дасть нагоду пролляти свою кров за волю України... — казав д-р К.

Ніколи ще доля не посилала українцям такого важкого іспиту, як у цю, найважчу з воєн.

В Берліні почув я про ті самі настрої — в одних розпуки, а в других надії на повстанський рух. В цей час ішов, як по Галичині, так і по Німеччині такий терор на українську інтеліґенцію, що в Берліні не минало дня, щоб „Ґестапо" не арештувало кількох українців, якими заповнювано тюрми й концентраки. Тут я зустрів чимало й особистих приятелів та давніших товаришів по зброї. Дехто з них жив у Берліні постійно, а деякі поприїздили з різних країн на працю, як і я. Найбільш гнітюче враження зробила на мене розмова з ґенералом В., з яким мене єднали ще й спомини про боротьбу за нашу справу в Польщі. Він стояв ближче до українських справ, чутко прислухався до подій в Україні та мав більше вісток як відти, так із урядових німецьких кол.

Повечерявши десь біля 9-тої ввечері, ми пішли прохідкою по вулицях Шарльотенбурґа, тієї гарної, ще не знищеної дільниці Берліна, де він з великими труднощами найшов кімнату та й не спостерігли, як набігла 2 год. ночі. Але ми ще й в нього вкімнаті провели на розмові більш як дві години та лягли біля 5 години ранку.

— Ви людина свіжа, щойно прибуваєте в це пекло зла, яке зараз твориться. З чогож вам почати?...

Він хвилину подумав, коротко нарисував велику драму польского народу, зокрема польської інтеліґенції, яку німці винищували, а далі й каже:

— Для нас же ця загроза ще більша, бо ми між двома ворогами. Й як що Польщу бодай теоретично боронять інші, то нас ніхто не боронить, ми здані на власні сили та на ворожу ласку. Це не тільки похід проти нашої інтеліґенції, чи проти одної кляси народу, а проти всієї нашої нації в цілости. Зараз в Україні йде справжня пекельна робота, вона допалюється й доплъондрується: цілі села вилітають у повітря — з жінками й дітьми, а „СС"-и оточують ті запалені села з автоматами в руках, щоб ні одна душа живою відти не вийшла. Лютують не тільки німці, а й румуни, мадяри та різні інші чужинецькі загони. Крім того, різні карні експедиції, які боряться з повстанцями, таксамо нищать, грабують і катують наш нарід, В Україні панує глибокий протинімецький настрій, а це ще більше розпалює німецьку лють. Мені оповідали очевидці, що „СС"-и забивають українських дітей у колисках, а вагітних матерей проколюють багнетами.

Мені дійсно мороз по шкурі пішов, я ще не чув про той жах, що його намалював ґенерал В.

— То виходить, пане ґенерале, що ми з вами перші злочинці, бо ходимо по землі нашого ката й вона нас не пече... — було єдине, що я міг сказати, ледви здатний реаґувати на його слова.

— Ні стократ ні, ми є безсильні там, ми тільки тут можемо народові помогти, там ми нічого не зробимо й лихові не запобіжимо... Але ми повинні думати, що й як ще врятували... Ви добре робите, що йдете до наших людей, їх зараз сотнями тисяч звозять сюди, на страждання й смерть, ставайте їм до помочі. А в той же час треба міркувати, що далі робити, бо думати про нарід є нашим першим обовязком, деб ми не були... — каже схвильований ґенерал.

— Щож треба робити, чи можна зробити, де ви бачите рятунок, чи можливість зменшити лихо?... — питаю.

(Дальше буде).

КАМПАНІЯ НА СПРОВАДЖЕННЯ 600 УКРАЇНСЬКИХ СИРІТ З ЕВРОПИ

50,000, ВИАСИГНОВАНІ З. У. А. ДОПОМОГОВИМ КОМІТЕТОМ НА ТУ ЦІЛЬ, НЕ ВИСТАНУТЬ. ТРЕБА ВЧЕТВЕРО БІЛЬШЕ!

СКЛИКУЙТЕ СЕЙЧАС ДОПОМОГОВІ ВІЧА. УЛАДЖУЙТЕ МАСОВІ ЗБІРКИ, ЖЕРТВУЙТЕ З КАС ТОВАРИСТВ. ЗБИРАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ЛІСТИ, ВІД ХАТИ ДО ХАТИ, ВІД ОСОБИ ДО ОСОБИ. ЖЕРТВУЙТЕ ЗІ СЕРЦЯ, ЩЕДРО. ЦЕЖ НАШІ СИРОТИ! ЦЕЖ НАША КРОВ!

Зібрані фонди присилайте сейчас до каси Злученого Українського Американського Допомогового Комітету:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE — P. O. BOX 1661 — PHILADELPHIA, PA.

„Довкола світу в Сейнт Пол"

Огляд книжок Стефана Пірса.

Повний вияв дійсної демократії в Злучених Державах залежить — так як і світовий мир та беспечність — від людей, які стремлять до того з вірою й працею. Такою вірою і таким стремлінням визначилися мешканці м. Сейнт Пол, в стейті Мінесота, славному своїми Святами Народів. В недавно виданій книжці — „Довкола Світу в С. Пол" — Алиса Л. Сикелс, директорка Інтернаціонального Інституту в Дітройті, знайомить читачів з перебігом діяльности мешканців м. С. Пол в тім напрямку.

А. Л. Сикелс була в часі депресії секретаркою Інтернаціонального Інституту в С. Пол та іцкавилася в першу чергу новими американцями, громадянами чужинецького роду, які прожили в Америці чимало років. Вона спостерегла, що многі з них не ввійшли до американського, громадського життя і мали мало спільного з народом, серед якого жили. Сикелс та її співробітники цікавились не тільки тим, щоби ті люди, що належали до яких трицяти національних груп і представляли всі раси та вірування, якнайскорше злилися з американським життям. Вони вважали однаково важним, щоби тут роджені американці ліпше пізнали недавно прибувших. З тих міркувань зродилася думка про влаштовання Свят Народів, що з бігом часу стали дуже популярними і до яких приступало все більше різних національних та культурних груп. Перше таке свято відбулося року 1932 на салі організації молодих християнських жінок (YMCA). Два роки пізніше для тої цілі взято салю на цілий бльок довгу, де відбувалися конвенції, а в 1935 році святкування вже було влаштовано в Міжнароднім Селі та на Торговій Площі. Чим далі, все більше здобували собі призкання ці громадські підприємства.

А. Сикелс описала у своїй книжці шість таких святкувань, що були влаштовані під її керівництвом (від 1932 до 1939). Вона вказує на той факт, що в м. С. Пол на 1930 рік населення чужинецького роду складало яких 16 відсотків, а в 1940 навіть тільки 12 відсотків від цілого населення міста. Проте в комітеті, що займався влаштованням свят, було 53 відсотків членів, які походили з чужинецького роду. Учасники та організатори тих народних виступів були здебільшого нові імігранти та друге покоління. Всі працювали добровільно й свята проходили з блискучим успіхом. Учасники були в національних костюмах, співали свої традиційні пісні, виконували старі народні танці, частували своїми традиційними стравами. Кожний, хто відвідав „Міжнародне Село", буде довго памятати баварську хату з мальованими одвірками та віконницями; чехословацьку хату, привабливу, мальовничу! українську — з бузьковим гніздом на стрісі; вірменський базар під яскравим шатром; мадярський дім на зразок типового домика з села Болдаг; на жидівські будки, які жиди впродовж віків ставили на полях в подяку за добрі жнива; російський двір. Це тільки частина того, що було показано на таких народних святкуваннях, що влаштовувалися в С. Пол. Брали в них участь люди різного походження, проте всі вони американці! Почували себе настільки американцями, що поставили також американську загальну крамничку з часів піонірів, де можна було дістати модерні холодні напитки та морожене. Танцюристи та опіваки різних національних груп — між ними поляки, італійці, німці, словаки та інші — гуртувалися біля своїх кутиків, американські танцюристи сходилися біля своєї крамниці, як то було звичаєм у минулому.

Згадує авторка книжки про труднощі в праці тоді, як вибухла війна. Коли робилася підготовка для подібного святкування в році 1942, не було певности, чи візьмуть в ньому участь американські німці та американські італійці. Але зрештою вони участь взяли і коли виступили в своїх народних строях, а публика приняла їх з захопленням.

Біля вісім тисяч осіб з різних груп брали активну участь в тих святкуваннях, доки війна не розпорошила їх по цілій країні, а навіть по цілому світі. Проте сама думка подібних народних виступів не вмерла, хоч, як каже авторка, „світ не буде врятовано святкуваннями". Поміж американцями, що заступають стільки націй, рас, вірувань — жидів, католиків, протестантів — може рости і росте порозуміння внаслідок спільної праці, спільної відповідальности та бажання, щоби подібні підприємства були успішними. Проте А. Сикелс висловлює думку, що такі народні святкування не можуть замінити економічного забеспечення та соціяльної оправедливости.

„Довкола Світу в С. Пол" читається з захопленням. При тому книжка подає чимало фактів та чисел. Читач знайде в ній драматичні як рівнож і смішні перебіги, а також багато зворушливого. Крім того подано яких сорок порад, як приготовляти різні національні страви, які подавалися підчас народних святкувань. — Є між ними переписи на жидівський сирний багелах, хорватський одябука ґібаника (струдель з яблуками), грецькі деплес, французькі млинці Сюзет, скандинавський сморгасборд та на улюблену страву в Мінесоті — дику качку з рижом.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

ШИКАҐО, ІЛЛ.

Концерт Романа Придаткевича на допомогу скитальцям.

Заходом Комітету Українських Національних Товариств у Шикаґо відбудеться в неділю 19. травня концерт українського скрипака та композитора Романа Придаткевича в Авдиторії Шопена. Дохід з цього підприємства призначений на фонд помочі скитальцям в Европі.

Програма концерту нашого артиста зложена в переважній більшости з творів української музики. Особа Романа Придаткевича відома американсько-канадійсько-українському громадянству як піоніра української музичної культури.

Концерт, як наскрізь українська культурна імпреза, заслуговує на зацікавлення громадянства Шикаґа та околиці. Віримо, що широкі маси українців, спеціяльно молодшої ґенерації, прийдуть пошанувати працю заслуженого українського артиста і так причиняться до матеріяльного успіху на добру ціль.

—o—

СТ. КЕТЕРІНС, ОНТ.

Вшанували 6-ту Річницю У. Н. Союзу.

В неділю, 7. квітня, українська громада в місті Ст. Кетерінс, вшанувала 6-ту річницю існовання й діяльности 427 від. У. Н. Союзу бенкетом, який був получений з гарною концертовою програмою. Бенкет відбувся в домі філії УНО, в якому й приміщується відділ.

Господарем цього бенкету був п. М. Мота. Говорили в часі бенкету про відділову працю пп. П. Цибуляк, П. Самець і Ганчарський. Про загальну працю У. Н. Союзу говорили запрошені такі месцеві бесідники: П. Дуда, головний радний У. Н. Союзу, Г. Поворозник, делеґат на XXI. Конвенцію У. Н. С., М. Шарик, делеґат від. 462 та орґанізатор і головний контрольор У. Н. С., Вол. Гірняк.

Концертову частину виконали такі члени й членкині відділу: сестри Самці (скрипка й піяно), сестри Іваночки (вокальний дует), панни Павлович і Яремчук (вокальний дует) і пп. Мончак С., Костенюк Д., Бонцаль І. (інструментальний терцет).

На тому місці слід згадати, що за 6 років існовання 427 від. У. Н. Союзу виріс у найбільшу українську орґанізацію в місті Ст. Кетерінс, а також дав почин для трьох інших відділів у Наяґарському Півострові.

Загальні підсумки з цеї річниці є такі: бенкет і концертова програма були добре підготовані й тому мали заповнену салю людей; бесідники говорили коротко й річево, защо нагороджували їх присутні довготривалими оплєсками; збірні труди всіх, що підготовляли й брали участь у цій річниці дали для Батька Союзу 20 нових членів!

Кореспондент.

—o—

МІСТО НЮ ЙОРК.

Як серце відчуває, то поміч можлива.

Такі думки насуваються нам, коли ми, люди українського роду, зійдемося й про рідні справи говоримо. Бо, що правда, є ще такі люди, що хоч знають про горе нашого народу, а з помічю не спішаться, хоч і до церкви ходять і всі зорганізовані осередки знають. Такі люди подібні до тої черепахи, що то любить грітися на сонці, як її ніхто не зачіпає. Але, як до неї зближитися, то вона зараз сховається, замкнеться в собі і цілий світ її не обходить.

Так і з нашими людьми, що то цілий світ люблять, а свій нарід при кожній нагоді критикують. На других нарікають, що замало роблять, а самі замикаються в свою криївку. І от тому то, як прийде віче, то тільки люди зложать, що аж стидно за таку велику громаду.

Тут я наводжу приклад з товариства „Жіноча Громада", перший відділ СУА. Цей відділ хотів відгукнутися на заклик, поданий у „Свободі", щоб зібрати стодоляровий дарунок. Початок дала панна С. Абрагамовська і запросила до себе членицю на перекуску, потім зробила забаву з нагоди уродин пані М. Чарнецької і тоді докінчено стодолярову збірку.

Я не згадую про це для похвали, лише, щоб пригадати на це, що сказане: „Як серце відчуває, то поміч можлива".

Катерина Пелешок, предс.

—o—

ЧЕСТЕР, ПА.

Концерт і Свято.

Дня 31. березня б. р. відбулося в галі Українського Народного Дому заходом Американсько-Українських Ветеранів та Відділу Союзу Українок Свято в честь Тараса Шевченка та Ольги Басарабової.

Як очевидець, можу сказати, що програма була підготована та взірцево виконана. Можливо я не зможу заподати точний зміст програми, та всеж попробую зхопити певні точки.

Першу частину відкрив впорядчик Свята, Олександер Хомин, покликаючи до вступного слова Команданта Степана Германа. Вступна промова, виголошена по англійськи, коротко але ясно, розкрила картину життя поета, його ідеї та терпіння.

Хор Лисенка, під управою о. Григорія Павловського, відспівав кілька пісень, а акомпанювала молода учителька Ева Сорока. Члениця Хору, молода дівчина Ольга Найда, віддеклямувала по анґлійськи поему Тараса Шевченка „Іван Підкова". Кілька народніх пісень відспівала панна Марія Лаврик.

Другу частину свята відкрила короткою промовою голова відділу Союзу Українок Юлія Тершавська. Реферат про Ольгу Басараб відчитала панна Марія Лаврик. Реферат був побудований на промові Линколна в Ґетесбурґу та дуже влучно примінений до Свята в память Ольги Басарабової.

Святочну промову виголосив місцевий парох о. Омелян Мицик. Вона була оперта на поемі Тараса Шевченка „Розрита Могила". Ціллю промови було відповісти тим людям, що пішли на службу Москві, що: 1) змагання українського народу до самостійности і за незалежність Української Держави це була ідея покійного Тараса Шевченка. 2) Всякі москвофільські комбінації, чи ступайків Москви, поет уважав за помилкові та злочинні. 3) „Розрита Могила" є найкращою відповіддю тим, що тягнуть український нарід під гнет Москви, та зраджують ідею самостійної Української Держави. Слова: „Ой Богдане, нерозумний сину..." аж надто ясно про це говорять, що „нерозумими" синами є ті, що запродують український нарід у московське ярмо.

Дуже гідним уваги є це, що влаштованням свята та концерту занялись місцеві ветерани Другої Світової Війни. Це є доказ, що покладені надії на український патріотизм тут родженої молоді є дійсно оправдані.

Володимир Коваль.

—o—

РАЧЕСТЕР, Н. Й.

Писанка для скитальців.

Ідучи за закликом Злученого Укр. Ам. Допомогового Комітету в Філядельфії про цьогорічну писанку для скитальців, наш місцевий Укр. Амер. Доп. Комітет, мав певний успіх в збірці в часі Великодня.

По традиційному звичаю, відбулося в нас Свячене заходом парохії. При цій нагоді не забули згадати за бездолених українських людей, що силою военної хуртовини опинилися на чужині.

Отець В. Турула, як рівнож отець Леськів представили присутним важке положення наших братів та сестер, що тепер находяться в чужині, не знаючи, яке їх буде майбутнє.

Також говорили й інші бесідники, закликаючи присутних до жертвенности.

Присутні зложили $171. Укр. Клюб жертвував $100, а члени клюбу зложили $16.

Сестрицтво Пресв. Богородиці $40, Братство Св. Йосафата з каси $10, а члени зложили на зборах $30, Братство Св. Николая $40.

Разом досі зібрано $407. Збірка продовжається дальше.

Проситься українців людей доброї віри піддержувати і подальше Укр. Амер. Допомоговий Комітет вашій місцевости.

Дальше прохається до дальшої жертвенности, бо потреби великі.

Друга посилка одежі приготовляється і в скорому часі буде вислано до Централі в Ню Йорку.

Рівнож не забуваємо і за Укр. Конгресовий Комітет. Певна сума пішла на потреби Конгресового Комітету.

Наша громада вибрала сім делеґатів, що поїдуть на Конгрес до Вашинґтону.

Точніший звіт буде поданий пізніше, де будуть подані імена жертводавців.

Тимчасом праця Укр. Амер. Допом. Комітету в Рочестер іде своїм руслом, защо належиться щира подяка українській свідомій громаді.

Комітет.

ПОШУКУЄМО 251 ЖЕРТВОДАВЦІВ по $100

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ" НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода", орган Українського Народного Союзу, свідома того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенности в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної та жертвенної участи в проголошеній отсим надзвичайній кампанії, якої ціллю є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств, чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше як $100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — українським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свобода" на допомогу українським жертвам війни зложили:

294) Степан Куропась, гол. контр. УНС. (ругий раз)	$ 100.00
Попередно проголошено	24,891.85
Разом	$24,991,85

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто долярів чи більше — просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на „Свободу", на таку адресу:

SVOBODA

P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

IVAN FRANKO'S "MOSES"
Trans. by Waldimir Semenyna
With a biographical sketch of Ivan Franko
by Stephen Shumeyko
Price 50 cents

УВАГА! ШІКАҐО, ІЛЛ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКА ПРАВ. ЦЕРКВА СВ. ВОЛОДИМИРА
2250 Вест Кортез, Шікаґо, Ілл.

: уряджує :

В НЕДІЛЮ, 26. ТРАВНЯ (MAY 26, 1946)

СВЯТО-ЮВИЛЕЙ

30-ЛІТНЬОГО ІСНОВАННЯ РІДНОЇ ЦЕРКВИ в Шікаґо, Ілл.

ПРОГРАМА:

1) **Стріча В-преосв. Отця Владики, Архиеп. ІОАННА**
2) **Привіт від дітей, основателів і всеч. о. пароха.**
3) **Архієрейська Соборна Служба Поляки.**
4) **Бенкет в Авдиторії при Церкві.**
5) **В пробігу бенкету: Точки Дух. Концерту.**
6) **Привіти делегатів, — Історичні Спомини Піонірів, — Святочні Промови Духовенства.**
7) **Ювилейне Слово Преосв. Владики.**

Всіх, кому можливо прийти, запрошуємо! Гостям зпоза Шікаґо зодевняємо приміщення, коли повідомлять уряд заздалегідь про число осіб і час приїзду.
91,-

Ювилейний Комітет.

ПОВІДОМЛЯЄМО УРЯДНИКІВ І ЧЛЕНІВ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ:

10, 18, 23, 54, 59, 67, 84, 138, 250, 254, 262, 277, 350, 370, 381, 387, 390, 414, 421 й 434,

що від першого травня організатор п. А. МАЛАНЧУК, буде працювати і приєднувати нових членів у стейті КОНЕКТИКАТ.

Котрий з поданих тут відділів хотівби мати в себе організаційні збори, хай про це повідомить Головну Канцелярію У. Н. Союзу. 86,91

Увага! — Ню Йорк і околиця!

Старанням Жіночої Секції Українського Американського Допомогового Комітету в Ню Йорку

:—: відбудеться :—:

ВЕЛИКИЙ БЕНКЕТ І БАЛЬ

в Пенсилвенія Готелі в Ню Йорку

В НЕДІЛЮ, 12. ТРАВНЯ 1946 р.

ВСТУП НА БЕНКЕТ І БАЛЬ — — — — — — — $10 ВІД ОСОБИ

Весь дохід призначений на допомогу українським скитальцям в Европі.

Рятування українських скитальців це справа українського загалу. Тому надіємося на поперття і співпрацю всіх українців. **Комітет.**

УВАГА! БРОНКС, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

СЕСТРИЦТВО ПОКРОВИ ПРЕЧ. ДІВИ МАРІЇ ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ГР.-КАТ. ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ СВ. ВОСКРЕСІННЯ, 675 ІСТ 183 СТРІТА, БРОНКС 57, Н. Й.

:—: улаштовує :—:

СПІЛЬНЕ СВЯЧЕНЕ І БАЛЬ

в неділю, 19. травня (Sunday, May 19, 1946)

ТОРЖЕСТВО почнеться точно в 10:30 рано **АРХІЄРЕЙСЬКОЮ СЛУЖБОЮ БОЖОЮ, яку відслужить Преосвящ. БОГДАН. Опісля Процесійний Похід (всі товариства з американськими і українськими прапорами) через улицю до Парохіяльної Галі, де відбудеться свячення Паски і пр. опісля**

СПІЛЬНА ВЕЛИКОДНА ГОСТИНА.

Спільне Свячене закінчиться **ЗАГАЛЬНОЮ ЗАБАВОЮ-БАЛЕМ,** під звуки оркестри П. Протасевича, до пізної ночі. **Всіх гостей сердечно витаємо.** КОМІТЕТ.

ТРАҐЕДІЯ СЕЛА НЕСТАНИЧІ

Очевидець, родом з Нестанич, радехівського повіту в Галичині, що втік спід Совєтів та котрому пощастило перекрастися до західної Европи, прислав до „Нового Шляху" допис, який понижче передаємо.

Нестаничі, це тихе села, що лежить 10 км. від ріки Буга і припирає до повітів Скальського і Камянки-Струмилової та обведене великими лісами та багнистими мочарами. Отже про нього пише цей збіглець ось таке:

Німецька й совєтська окупації.

Друга світова війна заглянула до села Нестанич. Німці забрали худобу, збіжжя, молодих хлопців забирали на примусові роботи у глиб Німеччини. Хлопці ховалися по лісах, а німці боялися йти шукати в лісах за хлопцями.

Як прийшла совєтська армія „визволити" Україну, всі хлопці, що ховалися по лісах, зраділи „своїми". Почали виходити з криївок і витати „своїх". З початку було сяк так, але пізніше почали забирати худобу (у кого ще лишилася), збіжжя і всьо, що попало під **руки. Тоді селяни почали нарікати**, а влада почала селян переслідувати за „контр-революцію". Почалися арешти. Одних брали і ті пропадали без вісток, других катували без милосердя.

Як в Совєтах „голосують"?

Внедовзі приїздить до села чекіст і склакує віче. Всі люди мусіли йти під канцелярію на віче. Сільська міліція ходила від хати до хати і виганяла людей на площу. Старші й діти вкрили малу площу коло канцелярії, де колись стояла стара коршма. Починається віче. Чекіст говорить ломаною українською мовою на тему господарства. Обіцює селянам всю землю. Селяни зраділи, бо у нас в Нестаничах малоземельних і безземельних не бракувало. При кінці переводить голосування. Ставить запит до селян, чи годяться заложити „колгосп" (колективне господарство). Голосування переводить в той спосіб: „Хто є проти колгоспу, хай піднесе руку!" Селяни подивилися один на другого і ніхто не важився піднести руку, за винятком кількох людей, що набрали відваги й піднесли руки. **Зараз таки зпоміж гурту забрано цих, котрі піднесли руки і досі ніхто їх не бачив.** Таким способом голосування перейшло „одноголосно" за колгосп. Заложили т. зв. радехівські колгоспи, де Микола Жовна з жінкою завідують колгоспною кухнею, а Петро Косіковський у колгоспнім млині під Радеховом працює як „одномоцник" при вазі.

Розстріляли 29 хлопців.

Нашим хлопцям не подобалося таке правління і почали знова втікати в ліси, у ті самі криївки, як Заставське, Котелів і Радованецьке. Цим разом не вдалося їм там скритися. Наші „визволителі" з нашими кількома зробили облаву й виловили їх усіх. Ну, щож ви подумаєте, Нестанюки? Яку кару їм завдали за це? До **тюрми забрали їх? Ні! Таки** там у Заставськім поставляли попід соснами і розстріляли до одного! Хотіли їх привязувати до дерев. Відважні хлопці стояли спокійно і дивилися смерті в вічі. Закопали їх в одній ямі 17, а у другій 12, таки там у Заставськім.

Кого розстріляли?

Були розстріляні ось такі молодці: Славко Лисий, син Федя; Ромко Свистун, син Наталії з Косіковських; Дмитро Стамбурський; Іван Косіковський, син Василя; Іван Луцко, син зята Федорчиного; Левко Косіковський кривого Мих.; Кузяр Володимир; Ярослав Накрийко; Романина Юзько Лукашів; Микола Косівський Сторожинського; Загранюк, син Давидовичого зятя; Ониськів Гриць Дронгалів; Дибайлишин Іван Кириків; Верестельників з Болота; Чучів; Степана Морозового два сини, Василь і Іван; Микола Кондрасюк Атанасів (в нього мало бути за кілька днів весілля з Касунею Косівською, дочкою Василя; оженили його так, як товаришів у Заставськім і кинули догори ногами у ту саму яму, де були його товариші); Микола Петрушів; Каськи Юркової Петро, зі Залісся Пасенського; Миколи Жовни Жонюка двох синів і інших зі сусідніх сіл, яких імен не знаю.

Микола Жовна мав трьох синів. Двох синів Василя і Михайла забрали німці на примусові роботи у Німеччину, а один лишився дома. По розвалі Німеччини, Михайло, врадуваний „визволителями" вернув домів, щоб помогти своїм родичам зажити добром у „своїх". Вернувсь щасливо з Німеччини додому, але недовго пощастило йому тішитися рідно. **Зістав розстріляний** у заставських болотах. Дуже тернисту дорогу цей молодець перейшов в одного ката, від котрого він своє молоде життя спас, але другий кат доїхав йому кінця.

Спалили село.

У той день як їх розстрілювали, москалі запалили Нестаничі від двора до Київ. Киї, Гнабина зовсім згоріли. Людям, що пробували виносити з хатів одежу, щоб було в що голе тіло прикрити, червоні не дозволили. Кидали одежу назад у вогонь і грозили смертю. Ці діялось тиждень перед нашим празником 1944 року.

Робили з нашими людьми так як — Ви собі пригадуєте — у 1914 році у Холоєві робила російська армія з жидами. Палила, нищила, гонила жидів пастись на траву, але вони повиходили живі. А наші „визволителі" в одну яму 17, а в другу 12 загнали!

Як їх розстріляли, не вільно було близько приступити до них навіть і рідні. Грозили розстрілом. Нараз затарахкотіли стріли і наші молодці віддали Богу духа, а свої молоді тіла землі. Ось так наші юнаки закінчили своє молоде життя. **Нашого пароха о. Муромича забрали і не знати, де він находиться.** Не можна відпитати, в котрій тюрмі находиться, а може вже й не живе. Наша церква стоїть пусткою, лише час від часу хтось увійде крадьком до церкви й помолиться Богу за наших хлопців.

Терор триває.

По школах заборонено релігійну науку. За це вчать про Люніна, Маркса, Сталіна і інших комуністів. Людей за найменшу провину беруть ночами з родинами, або й розлучують родичів від дітей й вивозять в невідоме місце. Люди перелякані кладуться спати, а чи до ранку перебудуть, — не знають. Живуть з дня на день. Очікують кращого.

Ось таких, мої краяни Нестанюки, маємо „визволителів" України. Навіть не вільно думати по українськи, бо й за думку забирають в невідомі місця.

Багато наших дівчат пішли до „Іванової хати" і червоні вироблять з ними, що самі захочуть. Багато дівчат, заражено половими недугами.

Ось і совєтська „демократія".

Ось так наше село Нестаничі переживає у цей час за „нашої української влади". Червоні агенти, вони кажуть, що там вистрілюють лише „буржуїв-кулаків", а бідному добре поводиться. Нестанюки! Ви знаєте всіх вище згаданих хлопців, як Чучів, Дронгалів, Давидовичів, Косіковських і інших, що жили із заробітків і декотрі не мали ані куска поля. І їх називати „буржуями та кулаками"? Вони не були „кулаками", а лише щирими українцями. Совєтська влада проголошує світові, що в неї є найбільша вільність і демократія, а ось яку демократію завела вона в нас!

Заклик до односельчан.

Нестанюки, що находитеся на вільній американській чи канадійській землі, а дались одурити червоним агентам! Застановіться і подумайте, що з вашим татом, мамою, братом, сестрою вироблять на Україні! Ви своєю працею в таких, як ви називаєте — „робітничих" організаціях, лише помагаєте вбивати свого брата. Чи ви, будучи в таких організаціях, що диктовані з Москви, не поповнюєте великого гріху супроти своїх рідних?

Нестанюки! Не помагайте тим, що нас нищать! Вступайте у ті організації, що помагають нам на скитальщині. Я так само колись думав, як Ви. Але переконався в власні очі і тому роблю до Вас, мої Дорогі Краяни, цей заклик. Я перекравсь зимою минулого року і знаходжусь в американській зоні. Не подаю свого назвища тому, що можу пошкодити своїй ще залишеній рідні. Другим разом опишу більше.

Ю. Б. (Нестанюк).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори ов. ім. М. Грушевського, **від. 219**, відбудуться в пятницю, 10. травня, в годині 8. ввечір ,в гали 675 Савт 19. вул. Просимо членів прийти на збори, бо є важна справа до полагодження. — Н. Боднар, предс.; М. Соколовський, кас.; А. Мудровський, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Збори Тов. Зап. Січ, від. 371, відбудуться в пятницю, 10. травня, в годині 7:30 ввечір, в Січовій Галі. Просимо всіх членів прийти на збори і заплатити свої вкладки на зборах відділу. — За уряд: О. Паньків, предс.; Ю. Баранюк, секр.

ЕМБРІДЖ. — Повідомляємо всіх членів Бр. св. Василя Великого, від. 161, що місячні збори відбудуться в суботу, 11. травня, в годині 7. ввечір, у власній домівці. Обовязком є всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. Також просимо привести нових членів, а ви, родичі, впишіте своїх дітей до У. Н. Союзу. — Уряд.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 182, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 12. травня, в годині 2. пополудні, в гали парохіяльній, 45-47 Говп Еве., Пасейк. Просимо членів прийти на збори, бо делеґат дасть звіт з конвенції і єє інші важні справи до полагодження. Довгуючих членів просимо вирівнати свої залеглости. — І. Живицький, предс.; І. Гришко, кас.; Г. Яськів, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Тов. Укр. Січ ,від. 39, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 12. травня, в 3. годині пополудні, в У. Н. Домі. Просимо членів явитися на час. — За уряд: О. Шмокалюк, предс.; В. Осохівський, фін. секр.; І. Пігуляк, кас.; А. Яворський, рек. секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. — Тов. Згода, від. 294, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 11. травня, в годині 8. ввечір, в церковній гали на Ірвінґ стріт. Просимо членів прийти на означений час і вирівнати свій довг. — За уряд: І. Король, предс.; Д. Гуенюк, кас.; Я. Салій, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Василія, від. 339, відбудуться в суботу, 11. травня, в год. 7. ввечір ,в домі Громади, 3322 Н. Лавренс ул. Взиваємо всіх місцевих і позамісцевих членів бути приявними на цих зборах, бо маємо дуже важні справи до полагодження. — За уряд: І. Сорока, ст., предс.; Т. Плавяник, кас.; А. Хромяк, секр.

ВЕСТ ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Відділ 62 повідомляє всіх членів, що збори відбудуться в суботу, 11-го травня, в годи. 6. ввечір, під ч. 6331 Елмод Еве. Просимо місцевих і позамісцевих членів прийти на збори, бо є важні справи і делеґат дасть звіт з конвенції. — Уряд: С. Староста, предс.; І. Возенван, кас.; В. Бідей, секр.

БРІСТОЛ, КОНН. — Тов. ім. Івана Франка, від. 390, повідомляє всіх своїх членів і членкиць, що збори відбудуться в неділю, 12. травня, в У. Г. Клюбі при Механік Ст., Фарествіл, Конн., точно в годині 2. пополудні. Взиваємо всіх членів прийти на час, бо делеґат дасть звіт з конвенції. Також взиваємо членів платити вкладки на час, бо інакше будуть суспендовані. — За уряд: О. Каламін, предс.; І. Прохницький, кас.; І. Буґрин, секр.

АНСОНІЯ, КОНН. — Тов. Запорозька Січ, від. 67, повідомляє всіх своїх членів і членкиць, що місячні збори відбудуться в неділю, 12-го травня, в Ліберти Галі, точно в годині 2. пополудні. Просимо всіх членів і членкиць прийти на час, бо є важні справи до полагодження. Взиваємо членів платити свої вкладки на час. — Уряд: Т. Стадник, предс.; І. Хіровський, кас.; І. Пиріг, секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Місячні збори Тов. Над Збручем, від. 280, відбудуться в неділю, 12. травня, в годині 2. пополудні, в У. Г. Клюбі, 608 Вест Лакавана Еве. Приявність всіх членів на зборах є обовязкова. — О. Запоточний, Р. Рубльовський.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Збори 204. відділу відбудуться в суботу, 11-го травня, в годині 8:15 ввечір ,в галі укр .прав. парохії, 334 Іст 14. вул. На ті збори повинні прийти всі члени відділу, бо є важні справи до вирішення. — Уряд.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Укр. Нац. Запомогове Тов. Дністер, від. 361, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 11. травня, в год. 8. ввечір, в церковній гали при 7. вул. Нехай кожному членові буде те на увазі, що його обовязком є бути на цих зборах тому, що маємо дуже багато нових важних справ до переведення. — Уряд: М. Малетич, предс.; П. Кучма, фін. секр.; І. Галичин, кас.; В. Павлів, рек. секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Повідомляємо, що місячні збори Тов. ім. Вітовського, від. 268, відбудуться в суботу, 11. травня, в домі У. А. Горожан на Вейклінґ ул., Френкфорд, в годині 7:30 ввечір. — В. Питель, предс.; М. Шанайда, кас.; Т. Радинський, секр.

СЕНТРАЛ ФАЛС, Р. АЙ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 93, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 12. травня, в годині 10. рано, в гали 59 Сентрал ул. Просимо членів прийти на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. — П. Бенковський, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. — Тов. Укр. Січових Стрільців, від. 44, повідомляє свої хчленів, що місячні збори відбудуться в неділю, 12. травня, в православній галі на Нюпорт Еве., зараз по Сл. Божій. Просно всіх членів прийти на збори і заплатити місячні вкладки. Через ціле літо збори будуть відбуватись зараз по Сл. Божій. — аЗ уряд: В. Шишка, предс.; А. Бодшик, кас.; Л. Димчук, секр.

БОСТОН, МАСС. — Місячні збори Тов. ім. Е. Коновальця, від. 238, відбудуться в неділю, 12. травня, в церковній гали, зараз по відправі. Просимо всіх членів, старших і молодших, прийти численно на ці збори, на котрих буде звіт з конвенції. Вам всім, як добрим членам Союзу, треба знати про вашу організацію і її зріст моральний і матеріяльний. Будуть порушені також інші справи, том уваша приявність конечна. Члени повинні вписати всіх своїх дітей до Союзу, бо Союз дає такі добрі і дешеві грамоти, яких ніяка інша асекураційна компанія не дає. — За уряд: П. Мороз, гол.; Й. Бербелицький, кас.; Н. Давискиба, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 369, відбдууться в неділю, 12. травня, в гали церковній, в годині 6. ввечір. Взиваємо всіх чменів і членкиць прийти на означений час і заплатити свої вкладки. На зборах делеґат дасть звіт з конвенції. Довгуючих членів просимо заплатити свої залеглість. — Уряд.

БРІДЖПОРТ, ПА. — Бр. св. Петра й Павла, від. 383, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 12. травня, в годині 4. пополудні. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів прийти на означений час, бо є справи до вирішення і делеґат дасть звіт з конвенції. Нагадуємо довгуючих членів вирівнати свої вкладки, бо інакше будуть суспендовані. — За уряд: П. Мартинюк, предс.; Ю. Кушнір, кас.; І. Грозинський, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, відбудуться 12. травня, в годині 2. пополудні, в домі Н. Лісного. І. Шегера, предс.; Л. Мартинчук, кас.; Н. Лісний ,секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Тов. Любов, від. 45, повідомляє своїх членів, що звичайні збори відбудуться в неділю, 12. травня. Маємо важні справи, тому просимо всіх членів конечно явитись. Переводимо збірку на скитальців і просимо про жертви. Можна зложити свою жертву при плаченню вкладок. — За уряд: М. Дубас, предс.; А. Гарасим, кас.; М. Ю. Сеник, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Українського Запомогового Бр. св. Володимира, від. 130, відбудуться в суботу, 11. травня, в годині 8. ввечір, в церковній гали, 30 Іст 7. вул. Просимо всіх членів прийти на час, бо будуть важні справи до полагодження. — І. Серединський, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА — Збори Тов. Єдність, від. 163, відбудуться в неділю, 12. травня, в 1. годині пополудні, в домі Горожан, 847 Н. Френклин Стр. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є багато справ до полагодження. — М. Паранич, секр.

ДО ШАНОВНИХ ЧИТАЧІВ „СВОБОДИ" І „ЮКРЕЙНІЕН ВІКЛІ"

Як Ви змінюєте адресу, просимо негайно повідомити про це аміністрацію „Свободи". Скоре повідомлення усуває непорозуміння і стримання ґазети. З повідомленням просимо також висилати 10 центів готівкою або почтовими значками на покриття вироблення нового стенсля. Члени і Читачі з Канади зволять присилати **тільки готівку** тому, що канадійських почтових значків не можна виміняти.

ПОШУКУЮТЬ

ВОЛОДИМИРА РАТУШНОГО, ОЛЕСЯ СВІДЕРСЬКОГО, ГРИЦЯ ШЕВЧУК з Токів ,пов. Збараж, та **ВОЛОДИМИРА СЕМЕНИШИН** з Білої, пошукує родина професора **ПЕТРА МОРОЗА**, що є в Німеччині. Маю від них листи. Прошу зголоситися на адресу: 91-2
ВОЛОДИМИР СЕМЕНЮК,
3477 A De Bulion
Montreal, Que., Canada

КІЛИК ПАВЛО пошукує свого брата **ІВАНА**, що приїхав до Америки 1938 року з села Монастирець, повіт Ліско. Має жити в Carteret, N. J., Jersey City або в Conn. State. Прошу зголоситися на адресу:
PAWEL KILYK
224 Boden Ave., Carnegie, Penna.

о. СТЕФАН МОХНАЦЬКИЙ з Теребовлі пошукує **ІВАНА І ТЕОДОРА МОХНАЦЬКИХ, КАТЕРИНУ** з Мохнацьких **ШПАК**. Голоситись особисто або листовно: 90-2
W. MOROZOWYCZ
1134 Simpson Street, Bronx 59, N. Y.

ТАРЗАН, ч. 1377. Схиблена куля.

Саме в хвилину, коли Тарзан вирвався з смертельних обіймів Джака, Рена вистрілила.

Куля не трапила в Джака, але відбившися від скали, вцілила і приголомшила малпочоловіка.

Тарзан упав наче камінь.

Тоді розбішений Джако кинувся на дівчину.